

הפרופ' ישראל יעקב דה-האן

1931 תל אביב, מכתב
1932 מכתב 1051/1052 מיכאל / ויקי / ויקי

לפני 72 שנים נרצח בירושלים הד"ר ישראל יעקב דהאן זה היה אולי הרצח הפוליטי הראשון הפוליטי

בארץ ישראל, אחריו הרצח השני ד"ר חיים ארלוזורוב ולפני שנה הרצח הראשון בגודלו במדינת ישראל והוא רצח ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל.

אנו פעמוד בשיחתנו על הרצח הראשון והוא של הד"ר דהאן מיהו דהאן? ומי רצח אותו? ומה היו המניעים לרצח זה שעורר רוגז רב בעיקר במגזר החרדי בארץ ישראל ובגולה.

לכאורה ישנו מכנה משותף בין הרצח של דהאן לבין הרצח של ראש הממשלה כפא שטוענים החרדים כי גם דהאן ש"חטאו" היה שנסה להביא שלטת בין היהודים וערבים בארץ ישראל. מיהו דהאן? שנולד בשנת 1881 בהולאנד משורר ופובליציסטא הולאנדי יהודי היה בנו של חזו ומורה לדת בעיירה הולאנדית שימש תחילה אף הוא כמורה בבית ספר עממי בהולאנד, לאחר מכן למד משפטים וכשסיים את חוק לימודיו בחתום זה שימש זמן מה כמרצה למשפטים באוניברסיטה של אמסטרדם.

דהאן הצטרף לתנועה הסטציאליסטית בהולאנד ערך מסע לרוסיה ופרסם בשנת 1913 ספר בשם "בבית ספר רוסיים", היה בעל דעות חפשיות קיצוניות, אחר מלחמת העולם / אשף / הראשונה

נעשה בעל תשובה והצטרף לתנועת "המזרחי" כיון המפד"ל, בשנת 1919 עלה לארץ ישראל ושמש ככתב של עתונים הולנדיים, כן חלה תמורה קיצונית בהשקפותיו והוא התקרב לחוגים הפרדיים בירושלים שבראשן עמד הרב חיים יוסף זוננפלד שהיה רבה הראשי של העדה החרדית ורגודת ישראל ביאושלים, וכך היה מרצב בבפת הספר הממשלתי למשפטים דאז שטרם היתה האוניברסיטה העברית, דהאן העמיד את כשרונותיו הארגוניים והשפעתו הרבה לרשות היהודית החרדית דאז, נגד ההנהלה הציונית ופרסם מאמרים שטניים נגד הציונות כן פנה לאישים

בריטיים שארץ ישראל הילה תחת חסות של מנדט בריטי לטובת היהדות החרדית בארץ, ואף השתתף בשלחת של רבני הקהלה החרדית בארץ ישראל שבראשה עמד הרב זוננפלד שיצאה אל חוסיין מלך חג'אז השנאה אל דהאן גברה בישוב ולסבוף נורה ונהרג בחוצות ירושלים בשנת 1924 ב-30 ביוני כאשר יצה מתפלת "מעריב" מבית החולים וולך שמיים בית החולים הד"ר וול היה ידידו וחבר לדעה,

מי הרג את דהאן, עד עצם היום הזה, אף אחד לא נאשם ברצח כי פשוט מאוד לא תפטו את הרוצחים, אבל בסיב הרצח נקמו ספורים ואגדת ובן עודבות כי הרוצח היה אחד בשפ אברהם תהומי אחד ממפקי ההגנה הלאומית שבראשה עמד הרב מאיר ברלין (בר אילן), תהומי

שהכרתי אותו עבדתי זמן מה במיחיצתו היה לחר זמן מפקד הראגון הצבאי הלאומי לאחר שחל פילוג ב"הגמנ הלאומית", ולבסוף חיו הוא חי בגולה באחד מהמדינות האטיאיות

החרדים כיום טוענים כי חטואו של דהאן היה שניסה להביא שלום בין היהודים והערבים בדומה לראש הממשלה יצחק רבין ז", שנפל על קרבן לרעיון זה.

דהאן שהיה לצנינים בעיני מנהיגי התנועה הציונית ששמו קץ לנסיונו להביא לידי הדברות וטענתם של החרדים שרוצחי דהאן היו מנהיגי ומורי דרך של הברצח שהיום רבין ז"ל,

החרדים טוענים כי היחידים שנשארו נאמניפ לרעיון הציוני הם הציונים הדתיים קרי המפד"ל

ואולי גם חלק מאגודת ישראל שהיתה אז המפלגה שממנה יצאה הברצח דהאן, הם הם שהמשיכו ואימצו את הטרת הלאומנות לתורת ישראל, לאחר שהחילוניים התיאשו כדבריהם מן הסוצי-ליזם והן מן הלאומניות, נוצר חבריהם הדתיים היחידים הממשיכים לדבוק באותה אידיאולוגי

החרדים טוענים כי פרי הבאושים של אותו חיבור/שאל בתלי אפשרי בין תורת ישראל לבין
הלאומנות הם אנשים כמו ברוך גולדשטיין ויגאל עמיר ושאלים הי אם יגאל עמיר
יהיה הסיקריקון הראשון? או יהיה המשך ומורה דרך לשורה של רציחות פוליטיות של
אלו המתנגדים לדרך הנפשעת של הפצת אפיונות פסיבדו- דתיים של להב הסכין ודרך כדור
האקדח? או האם יצליח העם היהודי לעצור את הנגע צרעת הזו? לדעתם תשובה לשאלה זו
גפרלית זו תלוייה בטיב ההסדר שיתגבש בין מדינת ישראל לבנים הישות הפלסטינאית,
פרט וערפאת הם שהגו את ההסכם הזה, הכדור הוא בידי המגרש של נתניהו שמוכן לוותר
לימין הקיצוני שהביא אותו לשטון ולגרום לאנטיפאדה חדשה או להתלקחות בין ערבית
נגד מדינת ישראל או להמשיך בבצוע הסכמי אוסלו. שגינה בעת מערכת הבחירות לכנסת
לראש הממשלה. ימים יגידו. וזאת בגלל שאישים כמו, אריק שקון, בני בגין, ועוזי לנז
נושפים בעורפו של נח. ניהו כי שרון היה זה שפיזר את ההפשיבות ביש"ע בהתנחלויות
קיקיוניות בלבאזורים ערביים המאוכלים בצפיפות בערים כמו שכס, גוש קטיף, העיר חבו
חברון שדוקא כאן עשה כבחורך שלו מישה ארנס כשר בטחון לשערב.